

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' האזינו ו' תשרי תשס"ד

החברותא בשאנן פנימי לתבירים גליון מס 211

פצצנים יקרים

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי (ל"ב, א) זה שיש בו יראת שמים, לא בלבד שמאזינים לתורתו ולתפלתו בשמים אלא גם בארץ יקבלו דבריו דהרי מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים. וזהו לא רק האזינו השמים ואדברה אלא גם תשמע הארץ אמרי פי.

כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלקינו (ל"ב, ג) לאחר שזוכים לקרא בשם ה' חייבים להזהר שלא להתפס למחשבה של יוהרא אלא הבו גדל לאלקינו להעניק את הגדולה לבעליה, שהרי הוא יתברך יתן את הכח והיכולת לעסוק בתורה ותפלה.

כי כל דרכיו משפט (ל"ב, ד) הקב"ה מקפץ במשפטו אפילו צערו של קרוב או אוהב - ואם קיים מי שלא מגיע לו הצער מתבטל העונש לגמרי בכדי שהלה לא יפגע אפילו בעקיפין.

בינו שנות דור ודור (ל"ב, ו) בכל שנה ושנה מתחדשת ובאה לאדם בינה מתודשת-בינו שנות דור ודור. מכאן נובע השם שנה לשון שינוי...

בהנחיל עליון גוים בהפרידו בני אדם (ל"ב, ה) כל כוחם של הגוים נובע מפירוד הלבבות השורר בישראל וזהו הכח שיש בהנחלת עליון גוים נובעת מהפרידו בני אדם המחלוקת שיש בין בני אדם מישראל...

וישמן ישרון ויבעט (ל"ב, ז) גם כאשר הם במצב ירוד ביותר של - וישמן ישרון ויבעט - מ"מ קיימת בהם הנקודה הפנימית של ישרות שהרי הם נקראים בכל זאת ישרון.

דור תהפוכת המה (ל"ב, ב) מעלתם של ישראל היא כי ברנע אחד מסוגלים הם להיות נהפכים מרעה לטובה, שהרי המקדש את האשה על מנת שאני צדיק גמור הרי היא מקודשת בספק שמא הררר בתשובה. זהו דור תהפוכות המה ...

לא אמן במ (ל"ב, כ) שבחם של ישראל הוא שאינם מאמינים בצדקת מעשיהם-לא אמן במ - בהיותם תמיד במצב של חשש שמא עדיין לא יצאו ידי חובתם.

שובה ישראל עד ה' אלקיך כי כשלת בעונך (הושע יד) אפילו אם נכשלת בעונך כל כך הרבה עד שלא יועיל כל הסגנוניה והנך צריך לפנות ישירות אל הרבש"ע מ"מ דע שתשובתך תתקבל על כן שובה ישראל ותגיע עד ה' אלקיך.

שובה ישראל עד ה' אלקיך (הושע יד) בלשון הנביא יש רמז שלא לקפוץ בבת אחת ולעשות מעשים קיצוניים אלא שתהיה בהדרגה. כמש"כ שובה ישראל בהדרגה עד שתגיע לה' אלקיך.

קחו עמכם דברים ושובו אל ה' (הושע יד) הקב"ה אינו שואל מעם ישראל כופר כסף וזהב ולא עולות אלא קחו עמכם דברים שתודו בהם עוונכם ושובו אל ה' בכל לבבכם.

בשמות רבה (ל"ה, ד) דרשו שעל כל אחד לעשות את ההשתדלות לפי כוחותיו בתורה ובתפילה ע"ש. **יערוף** כמטר לקחי (דברים ל"ב, ב) כשם שהמטר שיורד עדיין לא ניכרת השפעתו על הצמחים רק לאחר זמן כך גם דברי תורה ותפלה בשעה שהגוים לא מבחינים בהשפעתם אך סופם לעשות את פעולתם.

לדעת החברותא אמרנו אלן החברים ואלן בית ישראל

אל שנה וברכותיה

שנה טובה וחבורתה גלילי טובה

שיחת הרא"ש סאב לפרשת ב' תש"ל, נכתב ע"י הר"פ כפ' הכתוב

נריאח אדה"ר ציוס הששי

בהמה כך שאין לה השגה בשתי המטרות האמורות לעיל למרות שהן קיימות בה בשיא הטבעיות והוא משום שאין לה שום תפקיד בעולם הרוחני.

אבל האדם אינו כן הוא נברא מלכתחילה עם מטרות ברורות אותם צריך לבצע בעולם שבו נברא, המטרות הם להתבונן ולהתפעל מהבריאה הנפלאה שהשי"ת ברא בעולמו, וכדי שיהיה לאדם האפשרות להתבונן בנפלאות הבריאה ולהתפעל ממנה הוצרך להווצר עפר מן האדמה והוצרך להכניס בו נשמת חיים חלק אלק ממעל. ואכן אדם הראשון קודם החטא היה בדרגה יותר גבוהה ממלאך כי המלאך נברא רק מהעליונים ואפילו כאשר המלאך יורד בתחתונים - בשליחות הבורא יתב"ש - עדיין מהותו מופשט מהתחתונים. משא"כ האדם נברא בעליונים - הנשמה, ובתחתונים - הגוף. ולכך שקודם החטא היה אדה"ר בבחינת מלאך בכח אנוש שהוא במדרגה יותר גבוהה מהמלאך.

הרא"ש הדגים ואמר: אדם הראשון איז גיוען א אינטערסנטע בריאה, אגוף ערגער פון א בהמה און השינקייט פון צלם אלוקים (אדה"ר) היה בריאה מענינת מבחינת הגוף יותר גרוע מבהמה, מאידך היה בו יופי מיוחד מצלם אלוקים. ואם לא היה חוטא היה צלם האלוקים מאיר על כל פריט ופריט מהבריאה כמו שהאיר על הבהמיות של אדם הראשון, ומכיון שחטא בחטא עץ הדעת נעלם ממנו אותו צלם אלוקים און הער איז גיוארין א פשוטער בהמה (ונעשה כמו בהמה פשוטה).

אמנם אדה"ר לא היה דומה ממש לבהמה כי

השי"ת ברא את האדם ביום הששי אחרי יצירת בעלי החיים וסמוך לכניסת השבת. צריכים להבין מה היא בכלל יצירת האדם, ומדוע הוא נברא בדוקא אחרי כל בעלי החיים וסמוך לכניסת השבת.

על יצירת החיות נאמר בתורה (בראשית א כד): ויאמר אלוקים תוצא הארץ נפש חיה למינה, אבל בבריאת האדם נאמר בתורה (שם כו) ויאמר אלוקים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, ואכן נאמר אח"כ (שם כז) ויברא אלוקים את האדם בצלמו בצלם אלוקים ברא אותו, מהפסוקים רואים שיש הבדל גדול בין יצירת החיות לבריאת האדם בעלי החיים נוצרו במאמר ה' מתוך הארץ, מה שאין כן יצירת האדם תחילה לקח השי"ת עפר מן האדמה (שהיה רטוב מהאד שיעלה מן הארץ והשקה את פני האדמה) ויצר בו דמות אדם ואח"כ נפח השי"ת באדם נשמת חיים ויהי לנפש חיה אשר בו כח הדבור והדעת (רש"י ב ז) ועדיין צריך בירור מה מטרת ה' בבריאת בעלי החיים ומה מטרת ה' בבריאת האדם בשינוי כל כך גדול.

ידוע שאין לחיות ולעופות שום תפקיד בעולם הרוחני. בהמה נוצרה בהמה ותשאר בהמה. וזה שמשהו יתפעל מהתכנים ומהטבעיות של הבהמה אינו נותן כח לבהמה להיות אחרת, כי בהמה נוצרה בהמה ותשאר בהמה. הקב"ה יצר את הבהמה לשתי מטרות א. להשתמש בה לעת הצורך כמו שכתוב בתורה (שם א כח) ורדו בדגת הים ובכל חיה הרומשת על הארץ, ב. להתפעל מהפשטות של הבהמה אשר לית ליה לגרמי כלום, און הער איז א פשוטער בהמה (ואינו אלא בהמה פשוטה). הבהמה היא כל כך

שיחת קודש ממו"ר הרא"ש שליט"א

211
ג

המשך מעמ' קודם

(צדיק אמת אינו בריאה חדשה) אלא זה שמכיר באמת את המציאות שלו ואינו מנסה לרמות לא את עצמו ולא את האחרים. צדיק האמת יודע שנברא עפר מן האדמה (ושהוא יותר גרוע מהבהמה שנוצר במאמר ה'). ובאמת גם יודע שהשי"ת נפח נשמת חיים באפיו ונוספה לו כח הדעה והדבור. וגם יודע שלפני החטא היה מבהיק בצלם אלקים. וגם יודע שבעקבות חטא אדה"ר נעלם ממנו צלם האלקים. ממילא יודע הצדיק שנמשל כבהמות נדמו. ובמה הוא צדיק אמת? בזה שמפעיל את הדעה והדבור שלו להכיר את שפלותו האמיתי שנמשל כבהמות נדמו ממש, דהיינו כמו שלבהמה אין כל אחיזה רוחנית כך הצדיק רואה בעצמו שאין לו כל אחיזה רוחנית.

ההבדל בין צדיק האמת לפשוטי העם הוא בזה שפשוטי העם המכירים את העובדא שהאדם נוצר עפר מן האדמה אלא מאחר ובאדם נופח נשמת חיים. "בין איך דאך העפס" (הרי אני משהו) אבל צדיק האמת מנצל את אותו דבור ודעה שקבל מנשמת החיים להעמיק חשוב ולהתבונן בשפלות האמיתי שדומה לבהמה ממש. הוכחה לכך היא העובדא שצלם האלקים נעלם ממנו בעקבות חטא עץ הדעת. ולמעשה דייקא מחמת השפלות המיוחדת שיש לצדיק האמת כנ"ל מתפרסם שם ה' בעולמות והעולם חוזר בגינו לחן של אדה"ר שלפני החטא. וממילא חוזרת אל צדיק האמת אותה חן של צלם אלקים לפי דרגא דיליה. אלא שהצדיק אינו מודע כלל לאותו צלם אלקים שמוקרן עליו, כמו שהתורה מספרת על משה רבינו כשירד מהר סיני ולא ידע כי קרן עור פניו (עיין שמות לד פסוקים כט"ה)

לפי הדברים האמורים יובן מדוע נברא אדם

לבהמה אינה השגה שהוא בהמה אבל האדם שנעשה כמו בהמה לאחר החטא בכ"ז יש לו ההשגה שהוא בהמה. והוא בכח הנשמה שהשי"ת נפח באפיו אשר לא נלקח ממנו מחמת חטא עץ הדעת.

מטרת בריאת האדם הוא לפרסם שם ה' בעולמות ולכך נברא מצד אחד עפר מן האדמה ומצד שני נפח בו נשמת חיים ונתוסף בו הדבור והדעה כדי שיהיה מסוגל להתפעל מהבריאה הנפלאה. והנה אם אדם הראשון לא היה נכשל בעץ הדעת היתה נעשית הפרסום בצלם האלקים שהוא החן המיוחד הנסוך על האדם ואת החן המיוחד הזה היה מקרין על כל פריט ופריט. ועכשיו שחטא ונלקח ממנו אותו צלם. צריך האדם למלא את משימתו לפרסם שם ה' בעולמות דרך הכרת השפלות העצמי בזה שנכשל מתוך ביטול מוחלט אל השי"ת כי על ידי הביטול המוחלט תתגלה לעיני כל חי המיוחד שבאנוש שנברא חלק אלקי ממעל ולית ליה מגרמי כלום.

יובהר שלמרות שנלקח מאדם הראשון הצלם האלקים בכ"ז לא נלקח ממנו נשמת חיים ועדיין מבחינת הנשמה האדם הוא חלק אלק ממעל, ועדיין מוטל עליו התפקיד לפרסם שם ה' בעולמות, אלא שאם לא היה נכשל בעץ הדעת היה מפרסם דרך קרן האור של צלם האלקים שבו. ומאחר ונכשל על האדם לפרסם שם האלקים דרך הכרת השפל והביטול המוחלט אל הרבש"ע. וכאשר יגיע לביטול המוחלט אל הרבש"ע תוך הכרת השפלות (בבחינת לית ליה מגרמי כלום) אז יתקן את הבריאה עד שתגיע למדרגת אדם הראשון קודם החטא שהיא בבחינת מלאך בתוך האנוש. והוא מה שנקרא "צדיק אמת".

והנה צדיק אמת איז נישט קיין נייע בריאה

השבת ויוזכה את כל הבריאה להיות בחינת שבת שלמות הבריאה.

מכיון שאדם הראשון לא החזיק מעמד ונכשל הגיע לבחינת "נמשל כבהמות נדמו". וכדי לתת מזון לנשמת האדם באה שבת באה מנוחה. הרי שזמן בריאת האדם ערב שבת היה מתאים בכל המובנים בין אם לא היה חוטא בעץ הדעת ובין שנכשל. כך שלולא השבת שהתקרב מיד ובא מי יודע מה היה נשאר מכל הערך של אדם הראשון.

ועדיין צריך בירור איך הצליח אדה"ר להכנס לבחינת שבת אחרי שנכשל בעץ הדעת ונהיה בחינת של בהמות נדמו, הלא שבת היא בחינת אלקות בלי אחיזה של טבע ובחינת בהמות נדמו הוא מציאות של טבע בצורה המחלטת? התירוץ הוא שאם לא היה חטא עץ הדעת לא היו מגיעים לבחינת שבת שהיא יום השביעי כי מיד היתה בוקעת בחינת שבת ביום הששי ולא היו צריכים להגיע לבחינת שבת יום השביעי. אך מאחר ואדה"ר נכשל בעץ הדעת נוצר בחינת שבת ביום השביעי בבחינת אלקות בתוך הטבע, ובזה שהקב"ה הכניס את השבת לתוך הטבע מתאפשר להתחבר אל השבת דרך אמצעים גשמיים (מנוחה אכילה וכד'). אבל בביאת המשיח שאז תהיה שלמות הבריאה אז תהיה שתי בחינת שבת ושבת שבתון. (המשך בא 385"ה)

הראשון לאחר יצירת בעלי החיים ללמדנו שאדם הראשון נברא מצד אחד בדומה לבהמה ומצד שני בדומה למלאך. כדי לתת לאדם הראשון מקום לבחור אם להתחבר לצד הבהמי שבו או לצד הרוחני שבו. ומכיון שאדה"ר נכשל בעץ הדעת ונעלם ממנו העלם האלקי הבין היטב שהוא הבריאה הירודה ביותר. שנברא לאחר בעלי החיים ועיי"כ רואה בבירור את הקשר בינו לבין הבהמה כמש"כ נמשל כבהמות נדמו.

מדוע נברא אדה"ר ביום ששי סמוך לכניסת השבת. אדם הראשון כשהוא נברא היה מוקף מצד אחד בבהמיות ומצד שני ברוחניות את הצד הבהמי הספיק אדם הראשון להכיר מיד כשנברא וראה לפניו את בעלי החיים כאשר נצטוו להשתמש בהם לצרכיו. אבל את הצד הרוחני שבו עדיין לא הספיק אדה"ר לראות כי נשמת הבריאה באה לידי בטוי ביום השבת ועדיין לא ראה אדה"ר את השבת. בכל זאת אינו יכול לבא בטענות אל הרבש"ע על זה שעדיין לא הכיר את השבת כי בזה שהקב"ה נתן לו את העלם האלקים היה כבר בינו לבין עצמו בבחינת שבת. ואם היה עומד בנסיון ולא היה אוכל מעץ הדעת היה בוקע ויוצא בחינת שבת בכל ימות השבוע והיו משיגים את שלמות הבריאה. ממילא מובן למה נברא לפני כניסת השבת כדי שאדה"ר שהוא או מלאך בבחינת אנוש יזכה לבחינת שבת לפני כניסת

שהשמחה במעונם

הר"ר יעקב יוסף הירשער ומשפ' להולדת הבן
הר"ר מנחם מלך ומשפ' לאירוס' הבת
הר"ר נפתלי מנדלוביץ ומשפ' להולדת הבת
הר"ר יעקב מנדלוביץ ומשפ' להולדת הנכדה

